

Kenniskring Staand Want

www.kenniskringvisserij.nl

Kennisdocument

“Veiligheid en vaarbevoegdheidseisen” t.b.v. de kleinschalige Nederlandse staand want vloot

Door: Arjan Korving en Rems Cramer

Datum: 15 december 2013

Inleiding

In de periode van 2002 tot pakweg 2010 is in Nederland vanuit het niets een vloot van kleinere schepen ontstaan die de visserij met staande netten uitoefent op de Nederlandse kust. Een aanzienlijk deel van deze vloot (ongeveer 40 scheepjes) bestaat uit dichtgedekte vaartuigen met een lengte (L= lengte tussen de loodlijnen) tussen de 6 en de 15 meter. Voor deze categorie schepen zijn geen adequate regels inzake constructie, uitrusting en bemanning. Ongedekte vaartuigen die vissen in het zicht van de kust zijn namelijk vrijgesteld van regelgeving. Schepen die langer zijn dan 15 meter vallen onder het z.g. Vissersvaartuigenbesluit.

In de Kenniskring Staand Want is in 2011 deze problematiek onderkend en is de wens uitgesproken om op basis van zelfregulering te komen tot een verantwoorde situatie. Gedacht werd aan een systeem waarbij deelnemers zich vrijwillig confirmeren aan een aantal regels en eisen. Arjan Korving en Rems Cramer hebben namens de Kenniskring (KK) het op zich genomen kennis hierover te verzamelen en verder uit te werken.

Checklist veiligheid

Tot begin 2012 hebben Arjan en Rems binnen hun netwerken in het VK, Denemarken, België en Frankrijk informatie verzameld. In Nederland werd overleg gepleegd met o.a. maritiem verzekeraars en maritiem juristen. Tevens werden de IMO regels (International Maritime Organization) voor kleine vissersvaartuigen geraadpleegd. De verzamelde informatie is besproken in de KK vergaderingen en heeft uiteindelijk geresulteerd in een voorstel voor een veiligheidsplan (Zie bijlage 1: *voorstel checklist veiligheid kleine visserij*).

Het plan voorziet in maatregelen op het gebied van uitrusting, opleiding en verzekering voor een vaargebied binnen de 10 mijl uit de kustzone. Buiten de 10 mijl worden aanvullende eisen gesteld.

Het voorstel is dat schipper/eigenaren vrijwillig aan het veiligheidsplan kunnen deelnemen. Periodiek zal in eigen beheer controle en keuring plaats vinden.

Besluit zeevisvaartbemanning

Binnen de visserij is al geruime tijd een werkgroep actief die de Nederlandse regelgeving op het gebied van bemanningseisen voor de zeevisserij wil actualiseren en verder aanpassen aan de internationale regels. In deze werkgroep hebben onder meer het Ministerie van I&M, Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T), de pelagische sector, PVis en de kottector via Visned en de Nederlandse Vissersbond zitting. Tijdens de besprekingen over de regelgeving werd met name door IL&T de lacune in de regelgeving voor de vaarbevoegdheidseisen voor kleine vissersvaartuigen met een lengte L<15 meter opgemerkt.

E.e.a. was aanleiding voor de Vissersbond om de Kenniskring staand want vanaf april 2012 bij het overleg te betrekken. Gezamenlijke doelstelling was te komen tot een verantwoorde en werkbaar situatie. Hierbij moet worden aangetekend dat IL&T zich in eerste instantie op het standpunt stelde dat de regelgeving welke geldt voor grotere schepen integraal zou worden doorgetrokken naar de kleinere schepen. Op basis van de verzamelde kennis en inzichten werd namens de Kenniskring een gedetailleerd alternatiefplan "*Bemanningseisen Kernbemanning Zeevissersvaartuigen*" opgesteld en een aantal keren besproken met de werkgroep. Tevens werd de kennis waar nodig uitgebreid. Zo werd een inventarisatie

gemaakt van de wettelijke eisen in het buitenland, het STCW-F verdrag en vond overleg plaats met het visserijonderwijs.

Inspectie SCH 7

Gastheer Arjan Korving a/b "Stormmeeuw"

Ook werden betrokken partijen uitgebreid geïnformeerd om inzicht te krijgen in de praktijk. Zo organiseerde de Kenniskring een ontvangst in Scheveningen. Een delegatie van de werkgroep kreeg de gelegenheid om zelf op zee de lokale stand wantvloot in actie te zien.

Resultaat

Met name dankzij het initiatief van de Kenniskring stand want om te werken aan de veiligheid op zee en daartoe kennis te verzamelen en uit te wisselen werden de vissers serieus genomen door IL&T en de werkgroep. Momenteel wordt gewacht op een reactie van IL&T op het voorstel zoals door de Kenniskring namens de vissers gedaan. Ook is er een mogelijkheid dat de overheid afziet van regelgeving voor schepen onder de 12 meter. Als er geen regels vanuit de overheid komen zal het initiatief van de Kenniskring om zelf verantwoordelijkheid te nemen op basis van zelfregulering én kennis van zaken daar aan hebben bijgedragen.

Bijlagen:

1. Voorstel checklist veiligheid kleine visserij
2. Overzicht eisen kleinschalige visserij buitenland
3. Bemanningseisen Kernbemanning Zeevissersvaartuigen

Overzicht overige relevante documenten (op aanvraag beschikbaar):

- Brief werkgroep zeevisvaart
- Overzicht diploma eisen kleine visserij aan de hand van o.a. STCW-f
- Module techniek en stabiliteit

BIJLAGE 1:

Voorstel checklist veiligheid kleine visserij.

Datum: januari 2012

Opgesteld door: Kenniskring staand want: Arjan Korving en Rems Cramer

Tot 10 mijl uit de kust:

- Mobiele telefoon
- VHF
- GPS
- inshore pyrotechnics
- kompas
- navigatieverlichting, incl ankerlicht en dekverlichting
- voldoende startcapaciteit (bijv 2x benodigde waarde)
- capaciteit brandstoftanks
- overlevingspak voor ieder persoon, anders reddingsvlot
- 200% reddingsvesten
- blusdeken
- brandblussers (2x)gekeurd
- bijgewerkte hydrografische kaart
- anker, specifiek voor nood met minimaal 75meter ankerlijn
- drijfanker
- zaklantaarn
- hoosvat of puts
- minimaal 1 bilgepomp
- verzekering (minimaal P&I)
- EHBO trommel
- reddingsboei
- handblaashoorn of gashoorn
- radarreflector
- gereedschapset
- mes
- (voor iedere tocht) weerberichten uitluisteren
- noodprocedure aan boord aanwezig

Buiten de 10 mijl, aanvullend:

- 1 extra VHF, uitgerust met DSC (GMDSS)
- 1 extra GPS
- radar
- offshore pyrotechnics
- overlevingspak per opvarende en reddingsvlot
- extra bilgehandpomp
- Verzekering + P&I
- elektrische hoorn
- Zelflozend
- minimaal 100 mtr ankelijn
- gescheiden accusysteem, schakelbaar

Opleiding:

Basic Safety Training (is inclusief EHBO en Brandbestrijding)
Basis Marifonie
Klein vaarbewijs 2

Buiten de 10 mijl, aanvullend:

Marcom B
Kennis van Bepalingen ter Voorkoming van Aanvaringen(BVA)

BIJLAGE 2:

Overzicht eisen kleinschalige visserij buitenland

Overzicht diploma-eisen kleine visserij (Noordzee landen met ervaring/ omvangrijke kleine vloot)

Land	Scheepslengte	Basic Safety	Gezondh. verklaring	EHBO	Fire Fighting	Marcom B	Opleiding	Overgangsregeling	opmerkingen
Nederland	<15 m.	v		v	v	v			voorstel
VK	<16,5m RegL	v*	Niet verplicht	v*	v*	Niet verplicht	Geen, op vrijwillige basis extra cursussen***	Geen, zie *,**,***	** Ervaren=min2jaar ervaring
Frankrijk	<15 m	v				v	2 jaar fulltime		
Denemarken	<9 m	v	v				Basis 4 mnd		
	>9<15 m	v	v			v	Basis +SW (2 jr)	2000-2006 1 jr ervaring	
							Of basis + 1 jr ervaring	2000-2006 1 jr ervaring	

BRITSE WETGEVING:

*deze cursussen zijn standaard eenvoudige cursussen van één dag. Deze cursussen mogen vervangen worden door STCW cursussen, te weten: Basic Safety Training, Scheepsgezondheidszorg B of O en Brandbestrijding.(deze cursussen zijn zwaarder)

**Aanvullend moet iedere nieuweling(ingaaand vanaf 1 januari 2005) een ééndaagsecursus “Basic Health en Safety” volgen, geen vergelijkbaar STCW materiaal hiervoor

**Iedere ervaren visserman moet een ééndaagscursus “Safety Awareness and Risk Assessment” volgen. Vergelijkbaar met een “Risico Inventarisatie en Analyse”(RI&A). Daarbij moet hij ook de cursussen onder * gevolgd hebben

Zowel Britse nieuwelingen als ervaren schippers krijgen beide een IDkaart met bevoegdheden(vereenvoudigd vaarbevoegdheidsbewijs)

***In overleg met de bedrijfstak wordt er gekeken of de vrijwillige cursussen verplicht moeten worden voor Schippers<16,5 m Registered Length.

De vrijwillige cursussen bestaan uit:

- 2-daagse cursus Bridge Watchkeeping(bedoeld voor schippers <16,5m RL en <20mijl v/e werkhaven)

- 5-daagse cursus Bridge Watchkeeping(bedoeld voor schippers <16,5m RL en >20mijl v/e werkhaven)
- 1-daagse cursus Diesel motor(bedoeld voor schippers <16,5m RL en <20mijl v/e werkhaven)
- 2-daagse cursus Engine Room Watchkeeping(bedoeld voor schippers <16,5m RL en <20mijl v/e werkhaven)
- 5 daagse cursus Engine Room Watchkeeping(bedoeld voor een ieder belast met een Engine Watch)
- 1 daagse cursus Intermediate Stability Awareness(bedoeld voor schippers<16,5m RL en een ieder belast met een nav watch)

Een Schippers Certificaat voor schepen< 16,5m RL en tot 20mijl vanuit een veilige werkhaven, wordt verkregen wanneer men de volgende vrijwillige en verplichte cursussen heeft doorlopen:

- 1 dag GMDSS VHF
- 1 dag Basic Health and Safety course
- 1 dag Basic Sea Survival Course
- 1 dag Basic Fire Fighting and Prevention
- 1 dag First Aid
- 1 dag Safety Awareness
- 2 dagen Seafish Bridge Watchkeeping(12 maanden vaartijd voordat deze cursus gedaan kan worden)
- 1 dag Diesel Engine
- 1 dag Stability Awareness

Als alternatief voor de 2 daagse watchkeeping cursus mag volstaan worden met een RYA Yachtmaster Coastal Certificaat(overeenkomend met Klein vaarbewijs I en II

Opgemerkt moet blijven worden dat het Skipper certificaat vrijwillig is en dus niet verplicht!

Een Schippers Certificaat voor schepen < 16,5m RL en buiten 20mijl vanuit een veilige werkhaven, wordt verkregen wanneer men de volgende vrijwillige en verplichte cursussen heeft doorlopen:

- 1 dag GMDSS VHF
- 1 dag Basic Health and Safety course
- 1 dag Basic Sea Survival Course
- 1 dag Basic Fire Fighting and Prevention
- 1 dag First Aid
- 1 dag Safety Awareness
- 5 dagen Seafish Bridge Watchkeeping(18 maanden vaartijd voordat deze cursus gedaan kan worden)
- 2 dagen Seafish Engine Room Watchkeeping
- 1 dag Stability Awareness

Als alternatief voor de 5 daagse Bridge watchkeeping cursus mag volstaan worden met een RYA Yachtmaster Offshore Certificaat.

Opgemerkt moet blijven worden dat het Skipper certificaat vrijwillig is en dus niet verplicht!

Er zijn voor schepen kleiner dan 16,5 m Registered Length geen eisen wat betreft vaarbevoegheidsbewijzen. Zij hebben een onbeperkt vaargebied en hoeven alleen de verplichte certificaten te halen.

GMDSS VHF is niet verplicht, maar hangt samen met de aanwezigheid van een radio installatie aan boord(dan wel verplicht)

BIJLAGE 3:

Bemanningseisen Kernbemanning Zeevissersvaartuigen

Lengte (L)	Voortstuwing (kW)	Vaargebied		
		Klein (0-12 Zeemijl)	Beperkt (0-30 Zeemijl)	Onbeperkt
< 12 m inclusief enkele bestaande schepen < 15 m.	< 750 kW	Ongedekte vaartuigen, geen eisen. Mogen tot 6 mijl. SKV-v ^{beperkt} ** 1 × Schipper/Wtk****	SKV-v*** 1 × Schipper/Wtk 1 gezel	S6 + W6 = SW6 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk*
	750 - 3000 kW			
	>= 3000 kW			
	12-24 m	< 750 kW		S6 + W6 = SW6 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk 1 × Gezel
	750 - 3000 kW		S6 + W5 = SW5 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk 1 × Gezel	S6 + W5 = SW5 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk 1 × SW6*
	>= 3000			

Lengte (L)	Voortstuwing (kW)	Vaargebied		
24-45 m	< 750 kW		S6 + W6 = SW6 1 × Schipper/Wtk 2 × Plv Schipper/Wtk*	S5 + W6 = SW5 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk 1 × SW6*
	750 - 3000 kW		S6 + W5 = SW5 1 × Schipper/Wtk 2 × Plv Schipper/Wtk*	S5 + W5 = SW5 1 × Schipper/Wtk 1 × Plv Schipper/Wtk 1 × SW6*
	>= 3000 kW			
>= 45 m	< 750 kW			
	< 3000 kW		S5 + W5 = SW5 Geen wijzigingen	S4 + W5 = SW4 Geen wijzigingen
	>= 3000 kW		S5 + W4 = SW4 Geen wijzigingen	S4 + W4 = SW4 Geen wijzigingen

*) Kan vervangen worden door 2 gezellen (met wachtbevoegdheid)

Gezel (met wachtbevoegdheid) heeft: geldige medische keuring, geldige basic safety, 12 maanden diensttijd, ten minste 18 jaar oud.

***) Cursus Schipper Klein Vissersvaartuig (SKV-v)^{beperkt} - schepen <12 meter L, klein vaargebied 0-12 zeemijl

SW6-WP1(Werk processen I, te vinden in het kwalificatiedossier van SW6. officiële module.)

BST: Officiële 5 daagse cursus met veiligheid, EHBO, brandbestrijding en overleven op zee

CPR: Te geven op STC: cursus Praktisch Radargebruik

SMCP: Te geven op STC: Cursus Standard Marine Vocabulary

BCM: Officiële cursus Basis Certificaat Marifonie

Tech.&Stab.: Cursus basis techniek en stabiliteit voor kleine vissersvaartuigen

****) Cursus Schipper Klein Vissersvaartuig (SKV-v) – schepen <12 meter L, beperkt vaargebied 0-30 zeemijl

SW6-WP1(Werk processen I, te vinden in het kwalificatiedossier van SW6. officiële module.)

BST: Officiële 5 daagse cursus met veiligheid, EHBO, brandbestrijding en overleven op zee

SMCP: Te geven op STC: Cursus Standard Marine Vocabulary

CRW: Officiële Cursus radar waarnemer: voor beperkt vaargebied

MB: Officiële cursus Marcom B: Beperkt vaargebied

Tech.&Stab.: Cursus basis techniek en stabiliteit voor kleine vissersvaartuigen

OVERGANGSREGELING OPLEIDINGSEISEN SKV-v^{beperkt} en SKV-v

Klein Vaargebied (KV)+ BV(Beperkt Vaargebied) – huidige schippers (peildatum bijvoorbeeld 1.1.2013)-> minimaal 1 jaar [tijd die normaal in een jaar aan visserij wordt besteedt] ervaring als zelfstandig schipper op gelijkwaardige vissersvaartuig opgedaan in de periode 2008-2012 -> dispensatie.

KV + BV – huidige schippers zonder 1 jaar ervaring [idem] en nieuwe schippers (peildatum bijvoorbeeld 1.1.2013) -> cursus Schipper Kleine Vissersvaartuigen (SKV-v^{beperkt} en SKV-v).

Onbeperkt Vaargebied (OV) – huidige schippers (peildatum bijvoorbeeld 1.1.2013) -> minimaal 1 jaar ervaring als zelfstandig schipper op gelijkwaardig vissersvaartuig actief in onbeperkt vaargebied (> 30 mijl) opgedaan in de periode 2008-2012 -> dispensatie.

CURSUS BASIS TECHNIEK EN STABILITEIT VOOR KLEINE VAARTUIGEN (BTSKV)

Leerboek/ stuk	Druk	Hoofdstukken	Relevantie Kleine vloot	Opmerkingen (gelden voor gehele leerboek)
Marine Engineering Propulsion Basis scheepsmotoren	7/2011	1. Werking motor 2. Inrichting dieselmotor 3. Principe 2/ 4 taktmotor 4. Indeling/ inrichting dieselmotoren 5. Klepbeweging, luchtvoorziening, brandstofinspuiting 6. Krukwegdiagrammen	x x - x x - -	Leerstof uit te breiden met techniek "Klein vaarbewijs 1". Lessen moeten zoveel mogelijk gericht zijn op het uitleggen van basisprincipes met daarbij een directe koppeling naar de praktijk binnen de kleine visserij. Leerdoelen herdefiniëren.
Marine Engineering Propulsion Systemen scheepsdieselmotoren	7/2011	1. Smering en smeersystemen 2. Motorkoeling en koelssystemen 3. Brandstofcirculatiesysteem 4. Startsystemen 5. Stoom- en thermische oliebedrijf 6. Bedrijf en onderhoud	x x - - - -	Leerstof uit te breiden met techniek "Klein vaarbewijs 1". Lessen moeten zoveel mogelijk gericht zijn op het uitleggen van basisprincipes met daarbij een directe koppeling naar de praktijk binnen de kleine visserij. Leerdoelen herdefiniëren.
Marine Engineering Auxiliaries Basis Hulpwerktuigen- systemen	7/2011	1. Centraal vacuümsysteem 2. Drinkwaterbereiding 3. Hydrofoorinstallaties 4. Warmtewisselaars 5. Reiniging van vloeistoffen en lucht 6. Stuurmachines	- - - x x x	Leerstof uit te breiden met techniek "Klein vaarbewijs 1". Lessen moeten zoveel mogelijk gericht zijn op het uitleggen van basisprincipes met daarbij een directe koppeling naar de praktijk binnen de kleine visserij.
Electric Engineering Basis Electrotechniek	6/2006	1. Introductie 2. Wat is elektriciteit 3. Schakelingen 4. Schema's en eenvoudige lichtschakelingen 5. Spanningsbronnen 6. Beveiligingen 7. Arbeid, energieomzetting, beveiliging 8. Weerstand van een geleider 9. Meetinstrumenten 10. Magnetisme 11. Lorentzkracht en elektromotor 12. Opwekken van spanning (generator) 13. Snoeren en kabels	x - - x x x - - - - x - x	Leerstof uit te breiden met techniek "Klein vaarbewijs 1". Lessen moeten zoveel mogelijk gericht zijn op het uitleggen van basisprincipes met daarbij een directe koppeling naar de praktijk binnen de kleine visserij. Leerdoelen herdefiniëren.

Stabiliteit SMBW	5/2011	1. Inleiding stabiliteit	x	Leerstof uit te breiden met speciale voorlichtingsinformatie als ontwikkeld in Denemarken en het VK wat betreft kleine vissersschepen en stabiliteit Lessen moeten zoveel mogelijk gericht zijn op het uitleggen van basisprincipes met daarbij een directe koppeling naar de praktijk binnen de kleine visserij. Leerdoelen herdefiniëren.
		2. Werken met hydrostatische tabellen	-	
		3. Stabiliteit en displacement	-	
		4. Momentenstelling	-	
		5. Wet van Archimedes	-	
		6. Bepaling waarde GM	x	
		7. Vrijevloeistofoppervlakten/ stabiliteit	x x	
		8. Slingerproef	-	
		9. Langsscheepse stabiliteit	x	
		10. Gevaarlijke stoffen	-	
		11. Extra sommen	-	

*****) Bezetting – schepen <12 meter L, beperkt vaargebied 0-30 zeemijl

1 man onder voorwaarden: dodemansknop, buitenladder en waterdichte handheld marifoon, minimale verschansing van 100 cm, reddingsvest aan of ander persoonlijk reddingsmiddel. Anders 2 man (1xSchipper SKV en 1xGezel) verplicht.